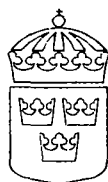

Socialutskottets yttrande

1990/91:SoU3y

Länsstyrelserna

1990/91
SoU3y

Till bostadsutskottet

Bostadsutskottet har berett socialutskottet tillfälle att yttra sig över förslag i propositionen 1990/91:100 bilaga 15 om anslag till länsstyrelserna (s. 49—57) jämte motionerna 1990/91:Bo301 och Bo319.

Socialutskottet

I *motion Bo301 av Eva Goës m.fl. (mp)* hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utökade resurser till länsstyrelserna för tillsyn av alkohollagstiftningen genom transferering från höjda avgifter på utskänkningstillstånd.

Motiveringen finns i motion 1990/91:So207. I motionen anförts att länsstyrelsernas begränsade resurser för att följa upp efterlevnaden av tillstånden inte har medgivit annat än marginell tillsynsverksamhet. För att förbättra förhållandena borde restaurangerna bli föremål för utökad kontroll av tillsynsmyndigheterna.

I den senare motionen yrkas bl.a. (yrkandet 1) att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagstiftning om höga, obligatoriska avgifter för utskänkningstillstånd.

I *motion Bo319 av Birthe Sörestedt och Grethe Lundblad (båda s)* hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om överförande av vissa länsstyrelseuppgifter på det sociala området till kommunerna.

För den sociala funktionen vid länsstyrelserna föreligger det enligt motionärerna ett stort behov av en resursförstärkning. Av budgetpropositionen framgår att det i olika sammanhang förts fram krav på ökade resurser. Vidare redovisas de möjligheter att överföra arbetsuppgifter från länsstyrelserna till kommunerna som den centrala organisationskommittén för genomförandet av en ny regional statlig förvaltning pekat på. Ett arbete med denna inriktning pågår inom socialdepartementet.

Det är enligt motionärerna angeläget att det snarast tas beslut om att överföra vissa uppgifter till kommunerna för att ge de sociala funktionerna möjlighet att leva upp till sin roll i den nya regionala organisationen.

Den sociala funktionen måste enligt motionärerna avlastas de indvidorienterade ärendena för att kunna koncentrera sig på de viktiga uppgifterna med uppföljning, utvärdering och tillsyn inom det sociala området. Intentionerna i socialtjänstlagen får inte heller åsidosättas. LVM-ärendena måste handläggas skyndsamt och därmed prioriteras före annat.

Socialutskottet yttrade sig till bostadsutskottet över liknande motioner våren 1990 i yttrandet 1989/90:SoU3y. I yttrandet ges bl.a. en beskrivning av innehållet i de aktuella bestämmelserna på det sociala området och redovisas också vissa förslag som under senare år lagts fram om länsstyrelsernas sociala verksamhet.

Socialutskottet anförde i yttrandet:

Utskottet konstaterar bl.a. att länsstyrelserna av allt att döma har stora svårigheter att fullgöra sina lagstadgade uppgifter på det sociala området. Samtidigt konstaterar utskottet att länsstyrelsernas sociala funktioner behandlats av flera statliga utredningar under senare år. Den mest fullständiga utredningen, av förre landshövdingen Osborne Bartley, redovisas i betänkandet Länsstyrelsernas sociala funktioner. Betänkandet har remissbehandlats. I begränsade delar har förslagen behandlats i proposition 1988/89:154 om ny regional statlig förvaltning. Fortfarande saknas dock en redovisning för regeringens syn på länsstyrelsernas arbetsuppgifter på det sociala området och behovet på sikt av resurser för denna verksamhet.

Utskottet anser en sådan redovisning nödvändig för att riksdagen skall kunna ta ställning till behovet av resurser till länsstyrelserna.

I avvaktan på en sådan redovisning är det enligt utskottet nödvändigt att vid prioriteringen mellan olika verksamheter inom länsstyrelserna beakta att länsstyrelserna ges möjligheter att fullgöra sina uppgifter på det sociala området på ett tillfredsställande sätt.

Vad utskottet anfört borde riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av de då aktuella motionerna.

Bostadsutskottet instämde i betänkandet 1989/90:BoU16 i socialutskottets yttrande. Vad socialutskottet anfört i denna fråga med anledning av de då aktuella motionerna ansåg således även bostadsutskottet att riksdagen som sin mening borde ge regeringen till känna. I avvaktan på den efterfrågade redovisningen var det enligt bostadsutskottet angeläget att de sociala funktionernas behov beaktades vid medelsfördelningen inom resp. länsstyrelse. Riksdagen följde bostadsutskottet (rskr. 210).

Skatteutskottet behandlade frågan om en höjning av expeditionsavgifterna för serveringstillstånd i ett yttrande till finansutskottet våren 1990 (1989/90:SkU2y). Skatteutskottet anförde:

Frågan om en höjning av expeditionsavgifterna för serveringstillstånd, som tidigare har tagits upp av alkoholhandelsutredningen (SOU 1985:15, jfr SkU1987/88:4y), har på nytt aktualiserats av socialstyrelsen.

I sitt remissyttrande över länsstyrelsernas anslagsframställningar har socialstyrelsen föreslagit att nuvarande expeditionsavgifter för alkohol-tillstånd omformas till ansökningsavgifter och höjs. Förslaget innebär också att en årlig registerhållnings- och tillsynsavgift införs och avpassas så att länsstyrelsernas kostnad för tillsynen kan täckas (prop. 1989/90:100 bilaga 15 s. 62). Enligt utskottets mening kan man utgå från att de nu aktuella avgiftsfrågorna och förhållandena inom restaurangbranschen kommer att tas upp av regeringen i samband med det fortlöpande arbete som pågår angående de alkoholpolitiska frågorna utan särskild framställning från riksdagens sida. Syftet med motionerna får därför i viss mån anses vara redan tillgodosett. I den mån så inte är fallet avstyrker utskottet de nu aktuella yrkandena.

Finansutskottet gjorde för sin del ingen annan bedömning utan föreslog riksdagen att avslå de då aktuella motionerna (1989/90:FiU20). Riksdagen följde finansutskottet (rskr. 205).

I årets budgetproposition prop. 1990/91:100 bilaga 15 anför civilministern följande:

För området *social omvårdnad* har i olika sammanhang förts fram krav på ökade resurser. Den centrala organisationskommittén har pekat på möjligheten att överföra vissa individorienterade arbetsuppgifter från länsstyrelserna till kommunerna. På så sätt skulle resurser kunna frigöras för länsstyrelsernas viktiga uppgifter med uppföljning, utvärdering och tillsyn inom det sociala området. Enligt vad jag erfarit pågår ett arbete inom socialdepartementet med en sådan inriktning. Några beslut som påverkar länsstyrelsernas arbetsuppgifter under budgetåret 1991/92 kan dock inte påräknas.

Även inom andra verksamhetsområden har i och för sig välmotiverade förslag till resursförändringar förts fram. Jag är dock inte beredd att nu tillstyrka några ytterligare resursförstärkningar för länsstyrelserna totalt. Däremot avser jag att föreslå en viss omfördelning inom anslaget. För innevarande budgetår finns drygt 25 milj.kr. till regeringens disposition för diverse ändamål utöver vad som anvisats för kostnader som uppstår i samband med samordnad länsförvaltning. Genom den nya konstruktionen med ramanslag minskar behovet att med ett sådant belopp kunna möta oförutsedda resursanspråk från länsstyrelserna, som därigenom får möjlighet att styra resurserna till de områden som respektive länsstyrelse bedömer vara mest angelägna.

Socialutskottet konstaterar på nytt att länsstyrelserna av allt att döma har svårigheter att fullgöra sina lagstadgade uppgifter på det sociala området. Utskottet anser det nödvändigt att länsstyrelserna får resurser att utföra de lagstadgade uppgifterna. Enligt uppgift pågår nu arbete inom socialdepartementet för att komma till rätta med problemen. Utskottet förutsätter att arbetet sker med skyndsamhet.

I avvaktan på resultatet av detta arbete anser utskottet att länsstyrelserna inom sina ramanslag måste prioritera de lagstadgade uppgifterna på det sociala området. Med det anförda avstyrker utskottet motion Bo301. Motion Bo319 får åtminstone delvis anses tillgodosedd. Utskottet avstyrker bifall till motionen.

Stockholm den 21 februari 1991

1990/91:SoU3y

På socialutskottets vägnar

Daniel Tarschys

Närvarande: Daniel Tarschys (fp), Bo Holmberg (s), Anita Persson (s), Sten Svensson (m), Aina Westin (s), Ulla Tillander (c), Ingrid Andersson (s), Per Stenmarck (m), Rinaldo Karlsson (s), Ingegerd Anderlund (s), Ingrid Hemmingsson (m), Rosa Östh (c), Gudrun Schyman (v), Jan Andersson (s), Barbro Westerholm (fp) och Marianne Andersson (s) i Gislaved.